

Cerkev je bila prezidana med l. 1883-84 .

Zg.Danica, l.1891, str. 172.

Novo monštranco je izdelal Reiner na Dunaju

Zg.Danica, l.1858, str. 101.

Sliko kraja naredil domač slikar Marko Vipotnik, str.425. Cerkev vidna na griču levi je le projekt za ono, ki je bila gotova l.1890., l.1891 pa je bil postavljen zvonik, str. 432.

Dom in svet, l.1891.

(Greis), Fara posvečena sv. Pankraciju.

Orientacija sever- jug, stoji v vasi na malem zvišku.

Orožen: Ign. : Bistum und Diözese Lavant III Saunien, Maribor 1880 ; Vrečar Rajko: Savinjska dolina, Žalec 1930; Drobttinice 1859 ; Kovačič Fran: Zgodovina lavatinske škofije, Maribor 192. ; Scarlichijev protokol iz l. 1631. v ljub. škofijakem arhivu, župni arhiv, zalsti kronika iz l. 1762. in inventarji ; Marolt Marijan: Deknija Celje II., Maribor 1932.

Cerkev je zidana v obliki kroža, čigar prvi trije kraki so zaključeni pravokotna, zadnji (prezbiterij) pa $3/8$. Desno je k prezbiteriju prizidana zakristija, ki je pravokotna, enonadstropna, Zvonik se dviga nad fasado. Njegova streha prehaja iz podolžne štiristrane v strmo osemstrano piramido. Strehe so sedlaste in pulatsta, opečne. Stavba je ometana.

Zunanjščina: S pročelja vodijo v cerkev 3 polkrožno zaključeni vhodi, nad vhodi so enako zaključena okna. Čelo ima trapezasto obliko. Tudi vsa ostala okna cerkve, po eno v prednjem kraku, troje v stranskih in posamezna v prezbiteriju in zakristiji, so pokrožno zaključena. Spodaj se vije okoli cele stavbe podzidek, pod streho pa kombinirani zobčasti in psevdoromanski zidec.

Notranjščina: Prostor pod zvonikom je nekaka veža, iz katere je dohod v prostor za vernike, ki ima oba kraka postavljena tik pred prezbiterij. Pri vhodu je kor na slopih in lokih, svoden s plitvimi kupolami, z valovito ograjo; ta kor je v glavnem še ostanek prejšnje cerkve. Ob koru in na oglih stojijo členoviti polslopi, ki so med seboj zvezani z loki. Strop nad korom in središčni prostor sta svodena s kupolama, ostali svodi so križni. Prezbitrij ima v kotih vitke polstebre, ki se nadaljujejo kot svodna rebra in se stikajo v vrh svoda. Prezbitrij je poslikal J. Brollo l. 1884. Plak sestavljajo kamenite in cementne plošče. V splošnem je cerkev umetnostno revna.

Oprava: Veliki oltar, kamenita menza (Šket, Čamernik 1927) z mozaikom Srca Jezusovega, lesen tabernakelj z baldahinom, zadaj na steni podstavek z baldahinom (M. Kalan 1884), ob tabernaklju 2 keruba, na podstavku kip Pankracija (Ferd. Stufflecker, Gröden 1884).

Stranska oltarja. Menzi Čamernik 1884, nastavka lesena, pseudorenesančna, Kalan, Krašovic 1884; v srednjih dolbinah kipa MB in Jožefa Stufflecker 1884, v stranskih Apolonije in Marjete, odnosno Boštjana in Anka, dobra dela l. pol. 18. stol., zgoraj novejši sliki sv. Src. Prižnica, pseudorenesančna (Kalan 1883), kipi evangelistov iz zač. 18. stol., relief Dobrega pastirja in kip Mozesa Stuffleckerjev 1884. Barvna okna v prezbiteriju

delo I. Luga v Münchnu iz 1885.

Orglje: brata Zupan iz Kamnegorice.

Arstilnik: steberin piščalasta banjica so kanamiti in še iz ^{are}stare cerkve

Opr ma je brez vrednosti.

Zvonik in podstrešje: Rezultati bodo zajeti v resumeju, tukaj omenjam le zvon, ki ima zgoraj v rokokojskem vencu s ponavljajočim se motivom ZMB napis: ZACHARIAS REIDT IN LAUBACH 1752 FUDIT ME. V sredi reliefi križanja, Miklavža, Pieta in grb.

Resume: Posredno se cerkev prvič omenja, ko se omenja vikar Mihael l. 1498. To je bila gotska stavba, ki je bila pravilno orientirana in dolga 7, široka pa 2.5 sežnja. Protokol škofa Scarlichija iz l. 1631. našteva v cerkvi 3 oltarje: sv. Pankracija. DM in Katarine. Stranski oltarji so bili brez slik, ki so se morale šele nabaviti. Cerkev je imela stendki tabernakelj in oltar pred vrati. Tej cerkvici so prizidali l. 1723. na južni strani 3/8 zaključeno kapelo. Ker je postala stara cerkev premala, so v l. 1785 -1789 sezidali drugo cerkev tako, da so kapelo porabili za prezbitერიj, potem ko so jo dvignili za 2 m. Na to spominja plošča, vzdana nad stranskim prostorom, ki pravi: JOA. GOLITSCHNIG RASPERGENSIS PAROCHUS LOCI/ EXCEPTO SACRABIT AO 1723 IAM POSITO F...ITUS HAS EREXEBATA AB AO 1786 AD AO 1789.

Ta cerkev je bila v ladji enako široka kot sedanja, pa mnogo krajša. Zvonik je imela vzdan v pročelje. Oprava je ostala ista kot v stari cerkvi: orglje iz l. 1764, oltarji pa iz l. pol. 18. stol. Goličnikovi nasledniki so poskrbeli za novo opravo: 1826, je Janez Prašnik iz Celovca popravil

orglje, 1829. je Steinmetz nabavil nova zvonova. 1850 je Janez Rangus iz Vojnika napravil 3 oltarje, pri čemer je uporabil nekaj kipov s prejšnjih oltarjev. 1851. je Fredinand Malahovski napravil nove orglje, 1863 je vliil Anton Samassa 2 nova zvonova, Nekako v tem času je dobila cerkev tudi novo poenostavljeno zvonikovo streho, ki je služila pozneje za sedanji povišani zvonik.

Sedanjo cerkev je zgradil Vincenc Grein iz Vojnika v l. 1883- 1884..Pročelje in prednji del stavbe je dvignil za 3 m, zvonik za 6 m, vsa ostala staba pa je nova. Vsa dela so opravili domači obrtniki, z izjemo Brölla, Langa, Stufflesserja. Pozneja je Camernik še prenovil oltarne menze in postavil l. 1927. novo obhajilno ~~menzo~~ mizo., s tem je bilo opremljanje nove cerkve zaključeno.

Konservatorske opombe: cerkev je v redu vzdrževana.

Dodatek: Župnišča je enonadstropno poslopje iz l. 1824., kaplanija pa je nova.

Glosa: V letih 1580- 1631 je v tej cerkvi šestokrat vikar Matija Slivar maševal v glagolici.

J. Curk: Celjska topografija, rkp. str. 20, 20, zapiski 1957.

V času, ko je bil v Grižah župnik Janez Goličnik (od 16. aprila 1780 - 9. marca 1807), so zgradili novo cerkev, katero so prizidali k neki majhni kapelici. Cerkev je tako kot prvotna kmalu postala pretesna, toda tudi za to majhno cerkev je bilo komaj dovolj denarja, saj so jo s trdom

GRIŽE pri Celju - ž.c.sv. Pankracija

zidali od 14.avg. 1785 do ~~1789~~ leta 1789.

Felician Globočnik: Janez Goličnik, nekdanji Grižki fajmošter.

Drobtinice za leto 1859 in 1860, Leto XIV, 1860, str. 95 -96

Ferdinand Malahovsky je leta 1852 napravil nove orgle za cerkev.

Novičar iz slovanskih krajev. - Novice 3. julij 1852, L. X, list 53,
str. 212.